

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fil.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE.

Pentru odată 14 fil., — de douăori 24 fil., — de trei ori 30 fil.,
rândul cu litere garmond.

Sașii judecați de un Șvab.

În ziarul „Deutsche Zeitung” dela Viena a apărut în numărul de Sâmbătă un prim-articol, scris de un Șvab din Banat, care critică aspru atitudinea politică a Sașilor din Ardeal. Reproducăm articolul în întregime, lăsând ca cetitorii să și-l comenteze singuri. Articolul, datat din Timișoara, e de următorul cuprins:

„Stimate D-le Redactor! Ați fost dat cuvântul unui Sas din Brașov, pentru a justifica politica actuală a Sașilor din Transilvania. Permiteți unui Șvab din Banat ca să răspundă pe scurt în această chestie.

Pe Sașii din Transilvania, după cum se pare, nu-i singhișește deloc faptul, că stând în tabăra coaliției maghiare, produc asupra tuturor Germanilor conștii din străinătate o impresie deprimătoare. Și această impresie n-o vor putea șterge încercările lor de explicare și de scuze. Ținuta Sașilor e, ce e drept, precută, dar e detot egoistă și nenatională. Până când își ferb ei supa la focul șovinismului maghiar, până atunci mai mult de 2 milioane Germani din Ungaria sunt osândiți să-și vadă peirea.

Acest fapt curios are desigur lipsă de explicare, de lămurire. Această lămurire însă n-o va da nici un Sas, ci va trebui dată de un German din Ungaria.

E într'adevăr curios, că între aceste două națiuni e așa de mare prăpastia.

Sasul se simte întotdeauna numai Sas, și din partea Maghiarilor și Românilor nu e numit niciodată German, ci totdeauna numai Sas. Nicicând nu s'a simțit el solidar cu ceilalți Germani ai Ungariei, ci totdeauna și-a văzut de drumul său, căci ca protestant el s'a simțit organizat bisericește, câtă-vreme ceilalți Germani ai Ungariei (cu excepțiunea unei grupe mici din Ungaria-de-Nord) sunt exclusiv catolici. Sașii

numără 200,000 suflete, Nemții catolici 2 milioane în Ungaria. Sașii locuiesc pe un teritor compact, Nemții catolici sunt împrăștiați în toată țara. Ei sunt lipsiți de conducători, din cauză, că preoțimea catolică a Ungariei e adăpată de șovinismul unguresc, iar învățătorii plutesc în aceeași apă. Inteligența Nemților catolici din Ungaria e de veacuri pusă în serviciul maghiarismului și Nemții nu posed nici o singură școală medie. Și școalele lor populare încă sunt date pierzării. Din contră, Sașii și-au susținut școalele lor populare și medii până în ziua de azi.

Ce-i drept, cu multe jertfe, dar totuși și le-au păstrat.

Adevărat, că aceasta merită toată lauda! Dar Sașii sunt așa zișii Nemți de paradă (Renommier-deutschen) ai Maghiarilor! Sunt foarte potriviți ca paravan pentru toate volniciile maghiare. Două milioane de Nemți sunt folosiți ca gunoieri (Völkerdünge) pentru națiune, iar 200,000 sunt păstrați ca model.

Ar fi mare nedreptate dacă am învinui numai pe Sași și i-am face responsabili pentru aceste stări; dar că o bună parte din vină, care din zi în zi devine tot mai mare, li-se poate cu drept cuvânt atribui lor, nu mai încape nici o îndoială.

Câtă vreme mișcarea națională în Ungaria crește mereu și Românii, Slovicii, Sârbii luptă pentru drepturile lor naturale, ba chiar și cei 500,000 de Șvabi bănățeni se trezesc în conștiința lor națională, până atunci Sașii poartă o politică mercantilă (Geschäftspolitik) și merg mână în mână cu Maghiarii.

Au dăruit chiar un mandat de al lor din Brașov unui secretar de stat (d-lui Stern Sterényi) pentru a se pune bine cu guvernul. Și li-s'a și răsplătit. Li-s'au făcut diferite concesii, chiar și în noua lege școlară. Se înțelege, că numai și

numai lor, Sașilor, nu și Nemților din Ungaria.

Pentru primadată s'a format în Ungaria, după alegerile din urmă, un partid național. Numai 25 bărbați! Sașii cu cele 13 mandate ale lor nu s'au aliat acestui grup, ci partidului constituțional al lui Andrássy. Din această cauză a întrelăsat de a se alia vr'un Neamț din Ungaria partidului național.

În momentul decisiv le-a lipsit Sașilor curagiul, ca să dea un exemplu. Și astfel s'a ajuns acolo, că coaliția maghiară nici n'a voit să recunoască grupul naționalităților ca partid politic, că-i apostrofa pe naționaliști și nu voia să le dea ascultare. Aceasta însă nu s'ar fi putut întâmpla, dacă și Sașii s'ar fi alăturat naționalităților.

Cel puțin nu s'ar fi putut întâmpla, fără provocarea unui scandal european, fără a păgubi în mod simțitor reputațiunea maghiară în Europa.

De o astfel de rușine i-a scăpat Sașii pe Maghiari, dreptaceea li-se mulțamește.

Foarte cuminte, foarte precaut; dar e nemfește!

Mă îndoiesc.

Ceeace câștigă Sașii e numai spre binele unei foarte mici clice a germanismului din Ungaria, nici odată spre binele întregului. Trebuie spus odată lucrul acesta clar, pentru că lumea să fie bine informată. Nicicând nu va cere Sasul ceva pentru un alt German, ci numai pentru sine. El vrea să trăiască ca „Sas”, fără a gusta din pâinea amară a opoziției. Toate celelalte îi sunt egale.

Și tocmai pentru aceasta e Sasul cel mai înverșunat dușman al votului universal în Ungaria. El va merge în acest punct cu clica oligarhică maghiară mână în mână. Dacă le vor fi asigurate Sașilor mandatele lor, ei vor vota orice volnicie

adusă față de naționalitățile din Ungaria. Sasul nicicând nu-și va strica — de dragul altuia, — prietenia cu Maghiarul.

E timpul suprem, cred eu, ca această stare de lucruri să se cunoască la D-Voastră în Viena. Prea se vorbește multă pleavă când se tractează despre germanismul din Ungaria. Clica săsească din Ardeal n'are nici în clin nici în mănecă cu totalitatea Nemților din Ungaria, dar nici nu voește să aibă. N'are lipsă de ajutor, de mântuire, de sprijinul moral din afară.

Noi, ceilalți Nemți însă avem lipsă de interesarea tuturor cercurilor conștii germane ale marelui popor german. Cei, cari ne-ar putea conduce, merg cu Maghiarii. Tinerimea noastră e prin școale maghiarizată, preoțimea noastră e crescută în spirit maghiar șovinist, asemenea și învățătorimea noastră. Poporul german din Ungaria stă singur.

A sosit oara ultimă pentru mântuirea noastră. În decurs de două generațiuni — afară de Sași — nu va mai fi un singur Neamț în Ungaria. Legea școlară alui Apponyi, dimpreună cu azilele de copii, ne vor nimici în toate comunele noastre.

Față de acestea nu putem aștepta din mijlocul nostru nici un ajutor, dacă nu se va întâmpla cumva minunea, ca „partidul german din Ungaria”, care s'a format aici, să ajungă, prin votul universal iminent, la învingere.

Noi, ceilalți Nemți, nu vom putea merge nicicând alături cu Sașii, noi vom putea străbate în politică numai contra intereselor lor. Dările de seamă, ținute în spirit evlavios-pastoral ale precauților, prea precauților deputați sași, nu ne pot ajuta nouă celorlalți nimica!

FOIȘOARĂ.

Portul românesc.

Cuvântare rostită la nedeia din 21 Iuliu 1907 ținută în Brad.

De Ioan German.

(Fine.)

Dzeu s'a îngrijit și de Români!! Să ne întrebăm în ce fel de locuri locuiesc Românii, unde-și petrec cea mai mare parte a vieții lor??

Ei locuiesc în ținuturile cele mai romantice, cele mai plăcute. Viața și-o petrec mai mult în natură, în aerul liber. Viața în casă, în locuință, e foarte restrânsă chiar și iarna. Aici în natură: pe câmpii acoperite cu flori, în văile cu murmur lin, în munți cu codrii bătrâni de veacuri s'a dezvoltat și se desvolaltă firea femeii române. De aici din natură, de sub cerul senin ori înourat a fost însoflată femeia română, cum să-și înpodobească vestmintele sale. Lucrurile făcute de mamă au rămas în familie, fetele ei le-au întregit și adaus și așa s'a făcut tot mai mândru portul românesc. La această treaptă de desvoltare a putut să ajungă portul nostru numai în urma minții sănătoasă și a fantasiei, a puterii de a iscodi lucruri nouă — cu care Dzeu a binecuvântat femeia română, căci nici la o fe-

meie din patrie nu vom afla atâta iscusință și o așa minte deșteaptă ca la țărana română.

În urma celor spuse despre portul românesc și despre destoinicia țărancei române, urmarea ar fi să mai spun, că: Țăranul și țărana română țin și azi ca fierul la portul lor curat românesc. Dar durere! Aceasta nu pot să o spun, căci sunt ținuturi întregi unde portul nostru atâta s'a corcicit, încât nu-l mai cunoști.

În alte locuri s'a pierdut cu totul ori numai în parte. Și ce e mai mult, acolo, unde s'a pierdut portul, cum e în Săcuime, acolo și-a pierdut românul și limba. Românul, acolo, după înfățișarea lui a devenit Săcuin și numai dacă-ți spune el trebuie să-i crezi că e Român. Schimbarea, corcirea, perderea portului nostru românesc înseamnă perirea noastră ca popor.

Și ce să zicem dacă ne uităm în jurul nostru, în comuna noastră Brad și în unele comune din jur, când vedem cum în locul hainelor românești se încuibă cu deosebire la femei, țărăturile, materiile luate cu bani scumpi dela străini, când vedem cum țărancele noastre în loc de a-și coase și țese ele hainele, își cumpără materia din cele bolte și-o dau cusătorelor străine ca să le facă haine pentru bani scumpi. În loc de cretințe se încuibă rochia, în loc de pieptar, laibărul cumpărat din satră, în loc de pânză înalbită frumos, vine giolgiul slab și altele. Și care să fie oare cauza acestei schim-

bări? Sunt oare mai frumoase, mai tinătoare hainele țărancei române făcute din materie de târg?

Materiile ori hainele gata ce cumpără femeia română din târg pentru sine ori familia sa, sunt lucruri rele învechite de prin cele fabrici, cari atâta sunt frumoase și arătoare până sunt nouă, atâta țin până le bate bine soarele ori ploaia de câteva ori. Te trezești numai că-ți es coatele prin ele și sunt murdare și roase.

Nu mai pentru un fel de femei sunt bune hainele de boltă, pentru cele lenese, cărora nu le place curățenia. Pe hainele pistrițe nu se cunoaște așa iute nelățulă ca și pe cele lucrate de mâna proprie.

E o pagubă mare pentru un țăran român, când soția lui, fie din lene, fie din prostie ori din rătăcire nu-și mai îmbracă ea familia și casa ei cu vestminte făcute de mâna ei. O mulțime de bani să duc în vânt pe hainele și materiile cumpărate și acești bani intră în pungi străine. Vestmintele cumpărate ne schimonosesc firea noastră, trupul nostru! Și pentruce să aruncăm noi banii pe fereastră? Pentruce să ne lăpădam de portul nostru, căci nici un câștig nu avem, ci numai perdere.

A sosit timpul să ne întoarcem deci din rătăcire, să alungăm tot ce este străin în portul nostru, să ne întoarcem noi țărani și țărancele române iarăși la curatul nostru port românesc, căci un poet vestit al nostru (Eminescu) a zis:

Cine-o 'ndrăjit străinii
Să-i mănecă inima câinii!

Să facem ca și pe viitor să putem zice:

Cât e țara ungurească
Nu-i că fata românească.

Pentruca pe viitor cu deosebire femeile tinere, fetele să-și țină de fală a purta numai haine făcute de ele și cu dispreț să arunce rochiile și alte haine străine, doamnele noastre din Brad s'au înțeles și parte au lucrat, parte au cumpărat iar dela române de ale noastre două costume frumoase românești din Săliște. Aceste costume se vor da la două inșe, cari vor fi vrednice și pe cari norocul le va bate. Veți vedea iubite surori aceste costume, la joc, la biserică. Să știți deci, că sunt costume curat românești. Vă veți face și voi asemenea costume, căci și voi știți coase și țese frumos. Aveți mustru frumoase înaintea voastră.

Când Dzeu ne va ajuta să mai petrecem împreună vi-se vor da alte lucruri frumoase, dar numai la acelea cari vor purta costume curat românești, cusute și țesute de mâinile lor.

Mi-se pare, că am cam lungit vorba și trebuie să găt. Vă mai zic deci odată, fraților și surorilor: Să ținem deci la portul nostru românesc, căci numai așa vom rămânea Români curați!

Intimpinare.

Stimate dle redactor! Ziarul „Lupta“ din Budapesta publică în urul de astăzi o corespondență din Panciova („O chestiune importantă“) în care autorul („fulger“) atrage atențiunea cercurilor noastre bisericesti, și anume, a delegațiunei congresuale, și chiar și atențiunea subscrisului, asupra împrejurărilor triste în cari se află credincioșii noștri din Panciova, cari împrejurări, — după părerea corespondentului — amenință chiar existența parohiei române de acolo. Intreabă corespondentul că „de ce nu dărim deci în ajutorul acestor frați ai noștri, de ce nu-i scăpăm din lanțurile ierarhiei sârbești, până nu-i trziu?“

Acest mare și distrugător rău se atribuie administratorului parohiei din Panciova, care — precum zice corespondentul — de când e acolo, absolut nimica n'a făcut în interesul parohiei sale.

Necunoscând împrejurările locale din Panciova, și nici persoana parohului, nu pot să judec, întru cât își împlinește ori își neglija dânsul chemarea. Aflu însă de lipsă — încât este vorba de realizarea drepturilor noastre la averea bisericească din Panciova — a arăta faptul, că cam de un deceniu (când preotul actual nu era încă acolo) s'a discutat deja această chestiune în adevăr importantă, între mine și conducătorii inteligenți de acolo, când din toate părțile s'a constatat îndreptățirea Românilor și necesitatea poșilor indigești. Și dacă cu toate acestea, până azi încă nici un pas nu s'a făcut, nu cred că s'ar putea atribui preotului actual.

Precum sunt eu informat, cauza zăbovirii este frica credincioșilor că vor perde procesul și vor avea să poarte spesele procesului.

Față de astfel de temeri delegațiunea congresuală nu poate veni în ajutorul comunității interesate, care — precum știu, — până azi nici nu a prezentat cererea ei delegațiunei, iar aceasta, fără o astfel de cerere, nici nu poate proceda și nici nu poate pune pe tapet chestiunea. Eu, subscrisul, ca avocat, organ executiv al delegațiunii, fără autorizare din parte competentă nu sunt în poziție a putea promova cauza despărțirii ierarhice, resp. a validității pretenșiunilor Românilor de acolo.

Cu toate acestea, fiind convins despre îndreptățirea Românilor din Panciova și despre urgența pașilor, n'am intrerelat a face atenție pe conducătorii comunității și pe bravul protopop al tractului la însemnătatea cauzei și la pericolul întârzierii (din motivul prescripțiunii după 40 de ani), informând pe respectivii și despre șansele procesului, și amintind și faptul, că din 15 procese realizate până acum numai unul s'a pierdut (Fabricul-Timșor), în urma unor împrejurări de tot abnorme, cari împrejurări (în urma intrării în pensie a respectivilor judecători) au încetat și astfel temerile conducătorilor nu mai sunt justificate.

De atunci s'au intentat mai multe procese cu rezultat favorabil, din care ne-am putut convinge, că forurile delegate apreciază în modul cel mai binevoitor pretenșiunile noastre juste față de ierarhia sârbă. Astfel am câștigat la toate forurile procesul pentru comuna Dobrița (vecină cu Panciova), între împrejurări de tot grele, apoi procesul pentru fundațiunea Trandafil, prin care metropolia noastră a devenit la o avere considerabilă.

Sper deci, că deslușirile acestea vor avea rezultatul dorit și conducătorii poporului nu vor esita a păși la fapte, dispunând cele de lipsă pentru a smulge poporul nostru și averile noastre din ghiarele străinilor, nu numai la Panciova, ci și în comunele cele număroase, cari trebuie încorporate încă metropoliei noastre și prin aceasta intențiunile laudabile ale corespondentului din „Lupta“ în scurt timp vor afla rezultatul dorit.

Budapesta, în 8 Sept. 1907.

Cu deosebită stimă:
Dr. E. Babeș
advocat.

Două adunări.

I.

Mai săptămânile trecute m'am întâlnit să fiu de față la adunarea unui număr de învățători, o adunare care n'a fost nici „congres didactic“ și nici „conferență învățătorescă“, ci o simplă întrunire, în vederea noului an școlar a unor oameni bucuroși de muncă desinteresată, de un apostolat sfânt, care își găsește mulțămirea în el însuși, a celor bucuroși de a aduce jertfă curată pentru cele mai vitale interese și pentru cele mai înalte scopuri ale unui neam. La întrunit dorul inimii lor neprihănit de a vorbi între dânsii frățeste cum ar putea lucra mai bine și pe ce căi nouă ar putea ajunge mai repede la ținta de toți dorită: luminarea tuturor, întărirea și înălțarea voinței în lumina conștiinței de neam și de Dumnezeu.

Să nu credeți, că au fost mulți dascăli întruniți, au fost puțini, vre-o trei-patru dascăli mai bătrâni și alți vre-o zece mai tineri, dar toți cu iubire de neam și cu adevărată dragoste de țaran. Sfătuirile s'au făcut între acești uniți prin dorințe sfinte și printr-o spornică lucrare împreună, prietenească și în bună înțelegere.

A vorbit mai întâiu un bătrân cu barbă căruntă, resfrată, cu ochii vineți, niște picături din zările pline de pace dumnezească. A vorbit de chemarea dascălului delă sate, care nu se mărginește numai la datoria de a învăța copiii la zugrăvirea buchilor, „prefacerea numerilor“ și învățarea de-a rostul a rugăciunilor, ci mai ales chemarea lui a de a curăți simțurile, a îndrepta gândul către lumea frumosului și a adevărului, de a deștepta în elev conștiința de om și de Dzeu.

Aceasta e activitatea lui în școală. Pe lângă lucrarea aceasta dascălul adevărat trebuie să deștepte în sufletul poporului dragostea față de moșia strămoșească, să-l învețe prin sfaturi și pilde cum să facă îngrijirea și lucrarea cuminte a păământului, să-l îndemne la întocmire de gospodării românești, unde să se păstreze neștirbite deprinderile bune ale strămoșilor.

Rostul de căpetenie al învățătorului zace în cultivarea, în răspândirea adevăratei culturi în popor. Poporul nostru are mare nevoie de lumină, mai ales împrejurările grele de astăzi; el va rătați necontenit, se va potoli pe toate cărările, va cădea și va peri dacă nu i-se va da lumină. Nu lumina ziarelor, cari sunt întocmite pentru toate celea, numai pentru popor nu, nu lumina aceasta e de lipsă poporului, ci acestuia îi trebuie o învățătură statornică, o pâne de toate zilele și aceasta i-o poate îmbia mai bine dascălul, care e zilnic în nemijlocită atingere cu el, iar dascălul să fie întru toate ajutat de preot.

Iar când vom avea învățători cari își înțeleg chemarea, în chipul acesta ne-am apropiat de sigur de țanta cea mare și sfântă! Așa vorbă bătrânul dascăl.

În urmă se ridică un dascăl tinerel, abia trecut peste 20 de ani. Sfios ca o fată mare și cu glas tremurător grăește:

Mai întâiu de toate avem lipsă de o școală satească, o școală populară, prefăcută după nevoile poporului, îmbogățită și întărită, îndrumată pe cea mai bună cale. Școala, precum e astăzi cărpită și spoită de pedagogia modernă, cu dascăli infumurați, cu ifosuri, fără astâmpăr și ce e mai rău fără saț, cari cochetează mereu cu visteria țării, făcând frumosul celor dela cari vine banul ludei, nu ne va scoate la liman, ci mai rău ne va apropia de perzare.

Ne trebuie o școală mai puțin formalistă, mai puțin abstractă, în schimb însă cu mai multă inimă, cu mai mult duh și înfăință asupra poporului frământat de păcate și mizerii.

Iar pentru că să avem o astfel de școală avem lipsă de ajutorul bisericii, atât de ajutorul cel moral, cât și cel material. Biserica, îndeosebi biserica noastră care e națională, are datoria sfântă a se îngriji de școală, de ridicarea la lumină a păturei care e mai curat românească.

Învățătura care se va face în școala cea nouă să nu fie națională, ci românească în cel mai sfânt înțeles al cuvântului, românească în lege și limbă, astfel, ca vâstarul eșit din încăperile modeste ale acestei școli să știe și se simțească, că face parte din o pătură de oameni, cari se chiamă Români, să știe și să fie convins, că nu poate însemna nimic în viața pământească decât numai în sinul neamului din care se coboară; și că numai în legea în care a fost botezat, precum numai în limba în care a ascultat cântecul de leagăn al mamei sale se va putea împărtași de viața și fericirea de veci.

Dascălul însă să fie conștient de ade-

vărul, că numai educația aceea va fi sănătoasă, care pleacă dela nevoile neamului, dela viață, dela felul de a fi și a simți al poporului. Pornind dela astfel de axiome suntem datori toți dascăli să cunoaștem cât mai deplin această viață românească, în toate formele ce îmbracă: limbă, lege, amintiri istorice, înfățișare de astăzi. Pentru astfel de comori să ne ostenim, să le adunăm, să nu le amestecăm cu altele străine, să nu le falsificăm, ci să le dăm așa neștirbite ca cea mai sfântă moștenire celor ne vin în urmă. O astfel de lucrare înseamnă educația adevărată, temeiul cel mai sigur al unei culturi cinstite și bune, al unei culturi prin care se câștigă învingerea.

Tinărul dascăl tăcu, se apropie de cei mai bătrâni, le strânse mâna pe rând la toți câți erau și pleacă, iar eu m'am ales cu convingerea, că dascălii acestia simpli și fără pretenții, sunt adevărați duhovnici și predicatori, preoți în cel mai înalt înțeles al cuvântului, preoții culturii românești.

Nicolae Păunș.

„Asociațiunea“.

Adunarea generală a desp. „Solnoc-Dobăca.“

— 6 Septembrie n.

Prea puține sunt momentele cari scot inteligența română a comitatului nostru din șablonul vieții zilnice. O petrecere de vară, o sfințire de biserică ori școală, o dată pe an adunarea despărțământului „Astrei“, iată toate momentele, cari adună la un loc inteligența noastră, o fac de mai schimbă câte o vorbă.

Adunarea despărțământului „Solnoc-Dobăca“ ținută anul acesta la Deș și împreună cu teatru și concert a fost un adevărat „eveniment“.

S'a adunat lume multă, încât sala spațioasă dela casa comitatului abia a putut să o încapă.

Adunarea s'a deschis la orele 4 p. m. prin o caldă cuvântare a dlui Dr. T. Mihali, directorul despărțământului. Dacă ideile și simțimentele dsale ar prinde rădăcini în sufletul membrilor, poate că și acest despărțământ ar arăta mai mult spor.

Ce e drept, despărțământul are o estensiune prea mare; dar după cât am aflat din raportul secretarului, despărțământul până acum abia numără 40 de membri și o avere de 600 cor. E întradevăr uimitor, că într'un ținut așa de estins și cu un număr destul de considerabil de oameni cu carte, se găsesc numai 40 de inși, cari vreau să-și jertfească obolul pe altarul culturii neamului, cu toate că ar fi un lucru de toată lauda, dacă preoții acestui ținut s'ar însorie toți membrii ai „Asociațiunei“ împreună cu mulți alți oameni, cari se află în situațiune bună. Cauza acestei nepăsări se pare, că stă de o parte în aceea că despărțământul e prea estins, și așa inteligența și poporul ne venind în contract cu comitetul decât la vre-o adunare a despărțământului, și și atunci în număr prea mic, nu înțelege în mare parte rostul „Asociațiunei“, nu cunoaște scopul, mijloacele și căile prin cari caută ea a-și îndeplini misiunea culturală, iar de altă parte în aceea, că spor la muncă nu se prea vede în acest despărțământ, deși lipsa de înantare culturală, e foarte mare, fiind comitetul nostru al doilea întră cele cari numără mai mulți analfabeți. S'au întemeiat două agenturi, dar și acelea s'au născut moarte.

Pentru a se putea ajunge un bun rezultat, trebuie deci săforțăm mari și statornice, și nu e bine să se aștepte totul dela comitetul central din Sibiu.

Prelegeri la sate cât mai multe din ramii economice și culturale, punerea în circulațiune a bibliotecii ambulante a despărțământului, iată lucrări cari s'ar fi putut face și despre cari rapoartele nu n'au pomenit nimic. Pe urma acestora s'ar înmulți și numărul membrilor. Așa și numai așa va putea comitetul să-și întindă cercul relațiilor sale și având în vedere vecinie scopul urmărit.

O îndreptare spre bine s'a văzut la înscrierea de membrii noi, căci în scurtă vreme s'a adunat suma de 1.000 cor. înscrind-se un număr frumos și dintre țărării prezente.

S'a cerut și înființarea de despărțăminte noi, sau mai bine zis decentralizarea, acolo unde să și poată, ar aduce cu sine foloase culturale reale, căci multe puteri tinere, dornice de muncă, s'ar grupa, și cu un teritoriu mai puțin estins ar lucra cu mai multă intensitate decât cum se lucră acum. Un despărțământ de es la Lăpuș, altul la Gherla, altul la Deș și altul la Beclean, după puterile ce sunt așezate în aceste părți, ar lucra ca scopurile Asociațiunii să se ajungă mai ușor și mai sigur. Ceea-ce lipsește e îndemnul dela cei mai în vârstă și voința fermă. S'a ac-

centuat și lățirea broșurilor din „Biblioteca populară“ a „Asociațiunii“ și în special cartea despre „Inceputul neamului românesc“ de prof. Dr. I. Lupaș. O idee salutară, numai cât ar trebui nu numai accentuată, dar căutate și mijloacele delațire. A fost rău că a lipsit o prelegere populară, căci poporul adunat aici cu prea puține s'a ales din rapoartele oficiale.

Seara la orele 8 a fost concert și teatru. Corul teologilor din Gherla s'a achitat bine de rolul ce și l'a luat. Au plăcut mult piesele „Pribeagul“, de Flechtenmacher-Popovici, „Răsunet“ de Vidu, „O pământule iubii“ de A. Popoviciu. Mai slab au fost executate: „Imnul Unirii“ de T. Popoviciu, și „Mama“ de Kirchner.

Trupa dlui Zaharie Bărsan a stărnit un entusiasm de nedescris în public. Mare parte din publicul nostru de pe aici n'a văzut artiști și teatru românesc. S'au jucat trei comedii: „Un prieten“, „Capriciul unui tată“ și „Furtuna cosmică“. Cea dintâi fiind mai grea nu a fost prea bine pricepută, ear cele două din urmă au stărnit tunete de aplause. Artiștii au fost chemați de repetiție ori la rampă.

În urmă dans până în zori. În vremea petrecerii în bufet se da înainte cu toastele. Cine-i vedea, stând de-o parte, își zicea: mai puține toaste, și mai multă dorință de muncă. Sau mai pe românește, mai puțină vorbă și mai multă ispravă!

V. P.

Inmulțirea venitelor parohiale.

Trăim în zilele materialismului. De sub puternicul curent al acestuia nu se pot substrahe nici corporațiunile cu mențiune eminamente morală ori idealistă.

Dintre toate instituțiunile existente biserica creștină este așezământul care reprezintă cea mai puternică expresiune a celui mai sublim idealism — a idealismului moral — care, de altfel ar fi să fie cel mai pronunțat contrast al materialismului. Și cu toate acestea, nici ființa ei, nu poate rămânea neatinsă de virtegiul acestui puternic factor al zilelor noastre — al materialismului.

De altfel, lucrul — dacă vom cerceta cauza cu scrupulositate cuvenită — ni se presintă cât se poate de firesc. Să ne dăm numai seama bine înainte de toate de însăși ființa noastră, de Eu-l nostru propriu particular. Noi ca ființe suntem formați din două părți deosebite: din trup ca parte materială și din suflet ca parte ideală spirituală. Ambele acestea contopite formează ființa noastră. Cu adevărat, scopul și ținta finală a acestor doi factori este deosebită, amăsurat firei lor deosebite, dar pentru a arăta o oarecare manifestare în direcțiunile impuse lor de divinitate, sunt avizate și la o acțiune de natură împreunată.

Sufletul meu d. e. nu va fi capabil de a se avânta spre îndeplinirea unor fapte mărețe idealiste-morale, câtă vreme sălășul lui vremelnic: trupul, n'a va fi satisfăcut în măsura recerută cu forțele materiale reclamate de el, ca parte materială a ființei mele. Pentru a putea săvârși o faptă nobilă, care cadrează în domeniul acțiunilor sufletului trebuie să existe și un trup, care de sine înțeles — fiind materie, trebuie să fie alimentat în măsură suficientă cu alimentațiunile materiale dictate de natură.

Și precum așa stă lucrul la ființele singuratiche, de sub această regulă generală nu se pot subtrahe nici societăți, nici corporațiuni, fie acelea cu ținte și scopuri ori cât de idealiste!..

E lesne de înțeles deci, că nici biserica, instituțiunea și așezământul cel mai ideal, nu poate fi scutit de forța materialismului, în împlinirea înaltei și sublimiei ei misiuni.

Una din cele mai de căpetenie misiuni a bisericii este d. e. îngrijirea educațiunei tineretului, susținerea școlii. Și cine ar cuteza să afirme, că își va putea împlini această înaltă datorință numai cu idealism?! Pentru a atinge scopul ideal, la care țintește, necondiționat, că are lipsă de brațele materialului — ale banului!...

Cred, că și nu mai din cele zise se vor putea convinge toți aceia cari greșesc, când zic în fața poporului, că biserica fiind o instituțiune curat sufletească, nu de fericirea sufletelor are a se îngriji, și nu are și nu poate avea lipsă de bani. Da, are lipsă de bani biserica, pentru a-și putea împlini chemarea grea pe care o are.

Și poporul nostru a înțeles dela început această necesitate. Dovadă jertfele lui în decurs de veacuri depuse pe altarul bisericeii, jertfe cari — comparând starea lui materială cu aceea a altor popoare — sunt neîntrecute. Și dacă astăzi ici-colea se ivesc și simptomele nepăsării simțului de jertfire în scopul acesta — are a se căuta în lipsa de încredere a poporului în conducătorii și chivernisito-

rii avutului bisericesc. Și această neîncredere, cu prime excepții, provine și în-vorește din împrejurări, că socotalele bisericești nu sunt pătate cu corectitatea cuvenită și mai ales nu la înțelesul curat al poporului.

La cetera școlitelor în sinodul parohial, dacă prezentați nu la urește în deajuns fiecare pozie, și dacă poporul iasă neclarificat, o nedumerire îi ample ființa în ceea ce privește finanțele bisericești. Vine acum semidocul și aruncă sămânța în pământul pregătit pentru a o primi și incolți: „No, vedeți oameni buni, despre cutare și cutare intrate nici nu se făcu pomenire, apoi eștele cutare se spusă și de două ori... apoi să mai dai un ban? Proste cime mai dă la biserică pentru ca săi mănânce ei... Poporul din nedumerire trece acum la neîncredere, de unde urmează nefasta îndărătnicie de a mai jertfi ceva pentru înmulțirea intratelor parohiale.

Scăpată odată încrederea poporului, mult timp și multă tactică poate să o mai prindă din nou... (Va urma).

Peregrinaj la sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog.

— Raport special. —

— 24 August v.

Zile de adevărată pietate au fost cele 3 zile în care la sfânta mănăstire Hodoș-Bodrog s'a sărbătorit hramul bisericii întemeiate înainte de aceasta cam cu 1000 de ani.

Luni dimineața înainte de Sf. Marie deja pe la orele 5 au sosit în număr însemnat credincioșii din comunele: Simand, Fazekas-Vársánd și comunele învecinate, cari au fost primiți în sunetul clopotelor de P. C. Sa dl Arhimandrit și părinții mănăstirii. De observat e, că fiecare grup de credincioși, cari au venit, toți au fost primiți cu solemnitate, cetindu-li-se rugăciuni și ținându-li-se vorbiri pline de în-vățătură și nutremânt sufletesc plin de pietate. Atât rugăciunile, cât și înălțătoarele vorbiri le-a rostit P. C. Sa dnul Arhimandrit Aug. Hamsea.

În grupe mai mari și mai mici au venit din comuna Ghiro, sub conducerea preoților D. Voniga și A. Baicu, din Călăcea, sub conducerea preotului George Tocitu și a învățătorului Paul Trailescu, din Șetin, Nădlac și Semeac, sub conducerea preotului P. Nemet și a învățătorilor G. Petrovici, V. Guleș și C. Savu, din Cernetea, sub conducerea preotului I. Spân și a învățătorului P. Ludac, din Otlaca, sub conducerea preotului I. Iancu și a inv. G. Turic, din Cenadul-sărbesc și Sarafola, sub conducerea inv. I. Toța, din Alios și Fibiș, sub conducerea preotului A. Tuora și a inv. D. Bugariu, din Chesint, sub conducerea inv. M. Pepa, din Siciău, sub conducerea preotului I. Codrean, o grupă imponentă din Săn-Nicolaul-mare, sub conducerea preotului Ioan Popovici și a inv. Ant. Minișan și A. Lipovan.

Intre credincioși am observat și st. familie a fruntașului avocat Dr. Nestor Oprean. Sub conducerea harnicului învățător din Bihor P. Cipon a sosit o procesiune frumoasă din cele mai îndepărtate comune din Bihor: Lunșoara, Cetea, Valea-mare ș. a.

Din Bătănie, sub conducerea preotului S. Cornea din Zarand, sub conducerea preotului A. Iancu, din Ghiula-Varșand, sub conducerea preotului V. Pantos, din Comlăuș, sub conducerea preotului V. Mihulin, din Socodor, sub conducerea preotului A. Popp, din Micalaca, sub conducerea preotului I. Morariu, din Soboteli în frunte cu preotul Fabriciu Manoilă, apoi Chișineu, Erdeiș, Nadab, Sinte, Chiner, Murani, Secursigiu, Fenlac, Munari și din alte multe părți așa, că poporul nostru credincios a fost reprezentat la această sărbătoare marească din cinci comitate: Arad, Cenad, Timiș, Torontal și Bihor în preponderanță însă părțile bănățene.

Credincioșii peregrini în decursul zilelor înainte de sărbătoare s'au mărturisit, iar în ziua sfintei Mării s'au cuminat, li-s'au făcut mai multe slujbe și cetit rugăciuni, maslu, iar ungeria cu sfântul mir a ținut dela vecernie până după orele 2 noaptea.

Serviciul divin în ziua de sf. Marie a fost săvârșit de către dnul Arhimandrit egumenul sfintei mănăstiri, dl R. Ciorogar, director și toți preoții sosiți cu procesiunile.

Sub durată serviciilor divine în tot decursul slujbelor, răspunsurile liturgice le-au cântat corurile de plugari din Săn-Mic-mare (Nagy-S.-Miklós), Pesac și din Micalac atât de exact și frumos, că toți am muțit, recunoștință față de coriști bine instruiți și de bravi lor conducători. Cu deosebire însă s'a remarcat co-

rul din Săn-Miclăușul-mare sub conducerea bravului învățător A. Lipovan.

Predica ținută în ziua de sf. Marie a fost despre „Insemnătatea datinelor religioase, ca factor puternic pentru susținerea și alimentarea simțului de pietate a poporului“. Atât aceea vorbire plină de învățătură și mângâiere pentru popor, cât și cuvântările roșite la primirea și despărțirea procesiunilor, au umplut inimile celor prezenți de pietate și sub acea puternică impresiune înghințiau când preabunul Părinte dl Arhimandrit vorbea — și trebuie se observ, că mănăstirea cum ia este acum aranjată și condusă, contribuie în măsură foarte mare la întărirea și susținerea și păstrarea credinței.

Numărul credincioșilor, cari au cercetat anul acesta sfânta mănăstire se urcă peste 30 de mii.

A vedea o mare de oameni pătrunși de credință în Dumnezeu nu se poate descrie. Cu deosebire seara, când P. C. Sa dl Arhimandrit cu părinții mănăstirii și preoții veniți cu procesiunile — făceau rugăciunile de vecernie și de priveghere, poporul, miile de suflete pioase cu lumini în mâni și lacrimi de umilință în ochi, ar fi putut aduce la credința adevărată și deștepta simțul religios și în cel mai mare ateist. Scene adevărat pline de cucernicie erau acele când priveai sfânta biserică luminată de sute și mii de lumini și în mijloc mii de oameni înconjurând sfântul locaș între cântări și rugăciuni pioase. Bunul Dumnezeu să primească și se asculte cererile celor înduioșați și să dăruiască viață lungă conducătorilor sfintei mănăstiri, care de o vreme încoace a devenit o fortăreață puternică a cuvântului lui Dumnezeu, a răspândirii credinței și a întăririi simțului religios al poporului nostru.

Un peregrin.

NOUȚĂȚI.

Pentru gimnaziul din Brad au intrat următoarele dăruiri: „Somesana“, institut de economii și credit în Dej 300 coroane. Ioan Bulzan, plugar în Vața-de-sus 200 coroane. D. soara Val. Popp, cântăreață-artistă în Budapesta, drept cunună eternă pentru fericitul său tată Ioan, fost profesor în Sighetul Marmăției și Maria Oros 100 cor. Dr. Liviu Tămașdan, avocat, Arad 100 coroane. Tinerimea română studioasă din Sighișoara-Cohalm, venitul petrecerii din 28 August a. c. 80 cor. Dela concertul dat de corul bisericesc din Băița și Criscior, la 29 Iulie a. c., jumătate venitul curat 60 cor. Venitul curat al concertului din Topârcea 20 cor. Tinerimea română din Ibănești-Hodac, venitul petrecerii 20 cor. „Unirea“, institut de credit, Văd 20 cor. Vasile Giurgiu, preot, Vața-de-sus 50 cor. Alexandru Teoba, preot, Leata 25 cor. „Tribuna“, ziar, Arad 20 cor. Nicolae Rașovan, T.-Cubin 10 cor. Vasile Roșca, plugar, Murăș-Uioara 20 cor. Fie jertfa lor binecuvântată! Brad, 3 Septembrie 1907.

Epitropia gimnazială.

Noa proces „Tribunei“. Redactorul responsabil al „Tribunei“ dl Ioan N. Iova a fost ascultat zilele trecute de judele de instrucție din Oradea-mare într'un nou proces, intentat ziarului numit pentru articolul „Dusman al culturii“, publicat în nrul 113 dela 2 Iunie a. c. al „Tribunei“.

Inchiderea crâșmelor. În ministeriul de finanțe a fost compus un regulament, în înțelesul căruia crâșmele au să rămână închise în Dumineci și sărbători mari, cu începere dela orele 10 dimineața, iar pentru vinderea de vinars să rămână închise ziua întreagă. Regulamentul a fost trimis spre aprobare și punere în aplicare ministrului de comunicațiune, după ce crâșmele aparțin cercului său de competență. Tot odată s'au luat măsuri din partea ministrului de finanțe, ca licențele pentru vinderea de beuturi să se dea cu mai mare scrupulozitate, și dela aceia, cari se fac vinovați pentru nerespectarea legii, să fie dețrași.

Moartea poetului Sully Prudhomme. Poetul francez Sully Prudhomme, care în 1901 a fost premiat cu premiul Nobel a în-cetat din viață Sâmbătă noaptea în castelul său din Chantel. Sully Prudhomme era în etate de 68 de ani și de 6 ani era paralizat și trăia retras.

Procesul „Unirei“ din Blaj s'a per-tinat luni la curtea cu jurați din Cluj. Redactorul Aurel C. Domșa a fost declarat vinovat și pedepsit cu opt luni temniță de-stat și 1200 coroane amendă în bani.

Bucătărie comună. În Anglia, și acum și în Germania, se construiesc case mari de închiriat, numai cu câte o singură bucătărie, în care se gătește mâncarea pentru toți locuitorii din casă. Sunt deci case, nu numai cu încălzire centrală, ci și cu hrănire centrală. Fiecare familie care locuiește în casă, își primește mâncarea gata, în casă, cu ajutorul unui aparat special. La noi nu s'a ajuns încă atât de departe cu comoditatea. Au început însă a se forma bucătării comune, în cari se gătește de mâncare pentru mai multe familii, făcându-se astfel mari economii, în lemne, și în celelalte. Începutul s'a făcut în Becicherechul-mare, apoi a urmat Timișoara și alte orașe mari, iar acum e vorba să se facă și în Sibiu o astfel de bucătărie comună. Credem, că multe dame vor saluta cu bucurie ideea și îi vor dori grabnică realizare, pentru a scăpa de multele mizerii ce le au, mai ales cu — servitoarele.

Serbările „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. În legătură cu notița publicată în un număr anterior vestim obștea noastră, că sărbările iubile vor începe Sâmbătă, la 28 Septembrie n. c. cu reprezentarea piesei „Malișorul“, ce se va da în teatrul orașenesc, se vor continua Duminecă în 29 Septembrie cu celelalte festivități. În aceeași zi seara se va ține concertul festiv. Detaliile vom da la timpul său. În legătură amintim, că din acest incident își va serba și președintele Reuniunii, dl Victor Tordășianu, asesor consistorial, iubileul de 10 ani de când se află în fruntea Reuniunii noastre.

Comitetul.

Doamna Maria Botiș n. Cioban, cunoscuta scriitoare a fost distinsă cu medalie de aur din partea comisariatului general al Expoziției din București.

Un milionar misionar. Milionarul Stefan Thaw din New-York s'a hotărât, ca să meargă în Siria ca misionar, iar averea lui de 15 milioane dolari să o dăruiască pe seama bisericii.

Alegere de învățător. Duminecă în 26 August s'a făcut alegerea de învățător în comuna Gurasada (tract. Ili). Recurenți au fost 4. Candidați au fost toți 4. Ales a fost George Furdul cu totalitatea voturilor. Alegerea a decurs în ordine exemplară și a fost condusă de dl protopresbiter George Oprea.

Hymen D-soara Sabina Nicola și dl Iosif Nicură, candidat de preot, își vor celebra cununia Duminecă, în 2/15 Septembrie în biserică cea mare din Albac-Arada.

La gimnaziul din Caransebeș de nou înființat, s'au înscris 121 elevi pe clasa primă, — tot fii de grăniceri, — astfel, că vor trebui să fie deschise trei clase paralele.

Binefăcătorul meseriașilor, veneratul paroh Ioan Popi'a din Comăna-inferioară, și a câștigat titlu neperitor la recunoștința meseriașilor noștri, prin faptul, că s'a înscris în șirul membrilor fondatori ai „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“, cu taxa de 100 coroane. Fie ca această faptă generoasă, să afe cât mai mulți imitatori.

32 școli de stat în Sălăgiu. Inspectorul școlar regesc din Sălăgiu a propus ministrului de culte Apponyi, ca pentru apărarea Ungurilor din Sălăgiu din ghiarele romanizării să se înființeze în comitatul Sălăgiu mai multe școli de stat ca tot atâtea fortărețe culturale. Ministrul de culte a primit propunerile inspectorului și a făcut planul ca în Sălăgiu să se ridice 32 școli de stat, căci zice ministrul: „poporul român arămas îndărât în cultură și prin urmare trebuie ajutat“. Câtă îngrijire părintească!

Gimnaziul din Câmpulung. Guvernul central din Viena a luat deciziunea ca gimnaziul românesc, care avea să se activeze cu ziua de prima Septembrie a. c. la Câmpulung în Bucovina, să nu se deschidă anul acesta, ci deschiderea să fie amânată pe un timp nedeterminat. Poporul bucovinean e amărât până în suflet de această deciziune. Aproape 100 copii vor perde câte un an, pentru că înscrierile la celelalte școli sunt terminate. Deputații poporului român din Bucovina au plecat în urma acestei vești triste la Viena, pentru a determina guvernul de a-și schimba deciziunea, care a fost adusă numai de dragul câtorva străini, cari cereau clase paralele la gimnaziul din Câmpulung.

Foamete în Irlanda. Din Londra se vestește, că în Irlanda-de-vest va izbucni, în urma recoltei slabe de cartofi, foametea. E teamă, că va fi și mare lipsă de material combustibil.

Varsatul negru în Viena. Din Viena se anunță că din cauza epidemiei de vârsat negru, care bătute cu furie, s'a interzis întrunirile, conferințele, sărbările, într'un cuvânt orice fel de adunări în circumscripțiile X și XII, unde se constată un mare număr de cazuri de boală.

„Az Ujság“ e singura foaie cu adevărat independentă și obiectivă maghiară. Apare zilnic în Budapesta. Prețul 28 coroane la an, 14 coroane la jumătate an. Adresa: Budapest, VII Rákoczy-ut 54.

Aniversarea a 30-a a bătăliei dela Grivița. Joi în 30 August v. se va serba în Bulgaria cu mare festivitate aniversarea a 30-a a luptei glorioase dela Grivița. Cu această ocaziune se va inaugura monumentul „Țărului liberator“. Tot din acest incident, pentru militarii cari au luat parte la această bătălie, se va bate o medalie comemorativă, pe care vor fi imprimate efigiile celor doi șefi ai armatei ruse și române, cu inscripția latină: „Alexander II Russorum imperator“ și „Carolus I rex Romaniae“. Pe revers va avea inscripția: „In memoria lădrăi Griviței și a eliberării Bulgariei“. Această inscripție va fi gravată în limba română, rusă și bulgară, având deasupra insigniile celor trei națiuni.

Meseriașii noștri din Pisburg (America): Ioan Hedu, sodal măsar, a dăruit fondului „Masa învățăcelor meseriași“, administrat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiu“ 5 cor., Ilie Slavu, sodal măsar, fondului Dr. D. P. Barcianu pentru ajutorarea sodalilor fără de lucru, 5 cor., Ioan Popaiov și Constantin Moga, ambii sodali măsari, fondului Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace“ câte 5 cor. În total 20 cor.

Cărți și reviste.

Articolul de lege XXVII din 1907 despre relațiunile de drept ale școalelor populare elementare nesuținute de stat și despre competențele învățătorilor comunali și confesionali împreună cu Indrumările ministrului de culte și instrucțiune publică către comisiunile administrative, referitoare la executarea acestei legi. Această carte cuprinde și toate explicațiile necesare la fiecare paragraf și întreaga instrucțiune ministerială referitoare la aplicarea acestei legi. E scrisă într'un limbaj ușor, popular. Prețul 2 cor. Arad, 1907. Tipografia diecezană.

„Ullranda“, de Carmen Sylva, dramă în două acte. În versuri, traducere de A. Steuerman, a apărut în „Biblioteca pentru toți“ Nr. 275. Prețul 30 bani.

Frumoasa dramă a M. Sale Reginei Elisabeta e una din cele mai puternice creațiuni, isvorâte din fantazia nespus de bogată și fecundă a Auguste scriitoare.

Eroii piesei sunt figuri din timpuri și locuri depărtate, dar pasiunile ce se frământă în sufletele lor, acțiunea pe care o desfășoară sunt atât de omenești și de vii, încât ne captivează din primele momente și ne mișcă profund.

Atât pe scenele germane cât și pe acele românești — la Iași în prezența M. M. L. L. și apoi la Teatrul Național din București — rolul Ullrandei, a fost creat de marea artistă Agata Bărsescu și a obținut un succes strălucit.

Această carte nu va lipsi de sigur din colecția numărșilor admiratori ai genialei scriitoare și Regine Carmen Sylva.

De vânzare la toate librăriile. A se cere gratis catalogul complet al acestei Biblioteci la Librăria Alcalay. — București.

Anunț.

Cursurile „Școalei pentru economia și industria de casă, susținută de „Reuniunea femeilor române din Sibiu“, se încep la 15 Septembrie n. Instrucțiunea secțiunii economice cuprinde: a) învățământ practic: pregătirea bucatelor, conservarea poamelor și legumelor, spălatul și călcatul rufelor, confecționarea rufelor, etc.; b) învățământ teoretic: economia de casă, contabilitatea, etc. Instrucțiunea secțiunii industriale cuprinde: cusut, croit, împletit cu mașina, tors și țesut.

Informațiuni se pot primi dela domnișoara Alexandrina Țeranu, Sibiu, strada Boier Nrul 1.

Comitetul „Reuniunii femeilor române din Sibiu“.

Nr. 346—1907 [263] 1—3

Concurs.

Pentru întregirea posturilor, învățătoarești vacante din comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Orăștiei și Geoagiului se deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. Pischinți, salar 600 cor., 440 cor. din repartitie, pentru 160 cor. va folosi 2 jugare aratură, 1½ jug. pășune și 2 jugare pădure, cuartir și lemne de încălzit.

2. Dăncul-mic, cu salar 600 cor., anume din repartitie 400 cor. și 200 cor. din arănda pășunatului, comunal cuartir și lemne de foc în natură.

3. Petreni, salar 600 cor. din repartitie 480 cor. și 120 cor. din ajutorul ce se va cere dela stat, cuartir și lemne de foc în natură.

4. Voia, salar 600 cor., anume din repartitie 400 cor., iar 200 coroane din ajutorul ce se va cere dela stat, cuartir și lemne de foc în natură.

Reflecții își vor așterne cererile concursuale înzestrate cu documentele necesare subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis, iar pentru a se face cunoscuți poporului au a se prezenta în vre-o Duminecă ori sâmbătoare în comună spre a-și arăta destineritatea în cântat și tipic.

Orăștie, 24 August 1907.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Orăștiei și Geoagiului, în conțelegere cu comitetele parohiale respective.

Vasile Domșa
protopresbiter.

Sz. 3252—1907 [260] 2—2

Pályázati hirdetés.

A községy jegyző nyugdíjaztatása folytán üresedésbe jött sugági községy jegyzői állásra pályázatot nyitok és felhívom pályázni ohajtókat, hogy a minősítvényt, erkölcsi magaviseletet, eddig szolgálatot, életkort és nyelvismereteket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványait nálam f. évi szeptember hó 28-ig nyújtsák be.

A román nyelvnek szóval és írásban való bírása feltétlenül szükséges.

Szászsebes, 1907 évi augusztus hó 31.

A h. főszolgabíró:
Putkovszky

Publicațiune

despre vânzare de lemne de foc.

În cancelaria comunală din Vorumloc în anul 1907 Septemvrie 16, înainte de amiază la 11 ore, se dau spre vânzare 200 stânjini lemne de fag pentru foc, duse în stația dela Kiskapus, cu prețul strigării de stânjin 23 cor.

Vorumloc (com. Nagyküküllő)
4 Septemvrie 1907.

Biblioteca

„Reuniunii române de agricultură din comit. Sibiu”.

La librăria arhidiecezană din Sibiu, se află de vânzare următoarele cărți:

- Nr. 1. Ținerea vitelor, de E. Brote K — 24
 2. Trifoiul, de Eugen Brote — 24
 3. Prăsirea pomilor, de D. Comșa — 24
 4. Legea veterinară, de învățătorul Muntean — 80
 5. Însușirile de credit (Raiffeisen), de Dr. Aurel Brote — 160
 6. Cartea stuparilor săteni, de Romul Simu — 70
 7. Statutele tovărășiilor agricole — —
 8. Statutele însușirilor de credit (Raiffeisen) — —
 9. Povește pentru stăpîirea gânilor de Maiu — 10
 10. Darea pe vinuri și favorurile (înlesnirile), ce le face legea în privința ei proprietarilor de vii — —
 11. Povește pentru apărarea împotriva gândacilor, cari sfredelesc mugurii — 10
 12. Scurtă povățuire la stăpîirea șoarecilor de câmp — 10
 13. Cum să îmblătim orzul de bere — 18
 14. Viierul român sau Noua cultură a viilor, de Nic. Iosif — 70

Prin Librăria arhidiecezană se pot procura diferite

ornate bisericesti

mustre și specificarea prețului gratis și franco.

Explicarea Evangeliilor duminicale

și ale

Sărbătorilor împărătești

de

Simeon Popescu,

Protopresbiter-Profesor.

Tiparul și editura

TIPOGRAFIEI ARHIDIECEZANE

în Sibiu-Nagyszeben.

Prețul broșat 3 coroane + porto 20 fileri.

LIBRĂRIA ARHIDIECEZANĂ

Din SIBIU—NAGYSZEBEN

ofere spre cumpărare următoarele recuisite bisericesti

CĂDELNIȚE de fer nichelate	12—
de argint de China	18—
de argint de China	24—
de argint de Alpaca	22—
CANDILE argintate, dela cor. 10-50 până la	200—
din argint de China dela cor. 14 până la	400—
CĂLDĂRUȘE ptu apă sfințită din argint de China 19— 24— 30—	
ptu apă sfințită din argint de Alpaca 26— 32— 38—	
CANDELABRE de sticlă cristalină:	
Înălțime Diametrul Nr.	
80 60 1772 pentru 6 lumini	28—
80 60 pentru 6 lumini	23-40
80 45 1778 pentru 4 lumini	52—
80 45 1778 pentru 6 lumini	70—
90 55 1782 pentru 6 lumini	75-40
90 55 1782 pentru 8 lumini	98-80
120 80 1780 pentru 10 lumini	222-30
1841 pentru 12 lumini	225—
200 120 1783 pentru 30 lumini	466—
CHIVOT de argint de China	118—
de argint de China	92—
CLOPOTEL pentru altar, argintat cor. 4—, 6— și	8—
pentru altar, din argint de China cor 7— până	10—
CRUCI de lemn pictate simplu cor. 9-50, mai fine	12—
din argint de China, cu Domnul Christos gravat	15-40
din argint de China aurite, cu Domnul Christos gravat	19-50
din argint de China, cu Domnul Christos, în email	28—
din argint de China, cu Domnul Christos, în email	32—
SFÊSNICE din argint de China, 33 cm. înălțime	18-20
din argint de China, 42 cm. înălțime	26—
din argint de China, 78 cm. înălțime	83-20
din argint de China, 100 cm. înălțime	100—
RIPIDE din argint de China, prăgiua de lemn cu 2 icoane în oleu	73—
POTIRE din argint de China cu disc, 26½ cm. înălțime,	
discul și interiorul potirului aurit	27-50
POTIRE din argint de China cu disc, 26½ cm. înălțime,	
complet aurit	36—
POTIRE cu disc, vasul și discul din argint curat, iar piciorul din argint de China	114—
POTIRE cu disc, complet din argint curat	188—
LINGURITE pentru cuminecătura din argint de China, aurite	4-40
COPIE (cuțit) pentru agneți, din argint de China, aurit	7-20
STEA pentru agneți, bronz, aurită	5-60
pentru agneți, din argint, aurită	12—

Recuisite de scris se pot procura de la **Librăria arhidiecezană**

La Librăria Tipografiei arhidiecezane din Sibiu se află de vânzare:

Ciaslov (orologion)

tipărit cu litere străbune, cu binecuvântarea Înaltpreasfântiei Sale Domnului **Ioan Metianu**, arhiepiscop al bisericii ortodoxe române din Transilvania și Metropolit al Românilor din Ungaria și Transilvania.

Tabela de materii: Polunoșnița de toate zilele. — Polunoșnița Sâmbetei. — Rânduiala Utreniei — Ciasul dintâiu, al doilea și al șeselea. — Rânduiala Obedniței. — Ciasul al nouălea. — Rânduiala Vecerniei. — Pavcernița cea mică și cea mare. — Slobja sfinței cuminecături. — Cinstitul Paraclis. — Rugăciunile de masă. — Troparele și Condacele Triodului și ale Penticostariului. — Troparele învierii, Bogorodicițele și ipacoi la cele 8 glasuri. — Troparele morților. — Troparele preste săptămână. — Troparele și Condacele sfinților de obște după rânduiala Sinaxariului. — Bogorodicițele troparelor ce se cântă peste tot anul la Vecernie și la Utrenie. — Sinaxariul pe toate lunile. — Păschălia, care cuprinde 16 rubrici cu datele respective, începând cu anul 1901 până inclusive 1952. — Explicare despre rubricile Păschăliei și folosirea acelor. — Însemnarea cum se cetesc Evangheliile Voscesnelor dela Dumineca întâia după Rusalii, a tuturor sfinților, până la a cincea Duminecă din Postul mare, preste toți anii.

Format octav, 397 pag. Prețul: broșat 2 cor., legat în pânză 2 cor. 40 fil., legat în piele roșie cu copcii 4 cor.

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Köbánya (Streinbruch)

se recomandă cu înzistență P. T. Public.

Se poate procura în cele mai bune prăvălii.

Depositul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 30— Sibiu — Nagyszeben.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

Patent

Nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret!

vindecă și înviorază**pe lângă garanție.****Deosebită atențiune e a se aparat vindecă bóle****da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.**

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, tăuituri de ureche, bătăie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poftei de mâncare, răceală la mâni și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate încurșe din toate părțile lumii cari prefusec cu mulțămire invențiunea mea și oricine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde orice încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta” deoarece „Ciasul-Volta” atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oîcios oprît fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 8—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 6—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă. [11] 4

Espediție din centru și locul de vânzare pentru țără și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta,**V/27, strada Vadász 34 colțul.**